

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2 Vtrum sit specialis virtus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

ARTICVLVS II.

¶ Super Questionis centesimae nonae Articulus secundus.

¶ Vtrum veritas sit specialis uirtus.

4. di. 16. q. 4. ar. 1. q. 2. 6.

IN ar. 2. eiusdem q. in responsione ad quartum, ubi dicit, q. simplicitas facit intentionem rectam non directam, intelligendum est, non ut directe distinguitur contra in directe: quandoquidem omnis uirtus directe intentione facit rectam, sicut & electio, sed ut distinguitur contra secundario, quia scilicet facere intentionem rectam non est opus proprium simplicitatis, sed commune omni uirtuti, ac per hoc non est opus proprio conueniens simplicitati, sed secundario conueniens ei ex eo, quod est sibi, & ceteris uirtutibus. Vbi scito, quod intentio potest fieri recta dupliciter. Primo, in hac uel illa materia, & sic est huius uel illius uirtutis opus: & sic simplicitas dicitur facere intentionem rectam per exclusionem dupliciter in significato. Alio modo absolute, & sic est omnis simplicitatis opus, & non alicuius particularis uirtutis. Et quia illud directe dicitur specialiter ad aliquam uirtutem, ad quod secundum propriam rationem instituta est: ideo in littera absolute negatur, quod simplicitas directe faciat intentionem rectam.

1. 2. q. 55. artic. 4.

6. 3. 10. 6.

natur homo per specialem uirtutem. Cum autem bonum secundum Augustinum in libro de natura boni, consistat in ordine, necesse est specialem rationem boni considerari ex determinato ordine. Est autem quidam specialis ordo, secundum quod exteriora nostra uel uerba, uel facta debite ordinantur ad aliquid, sicut signum ad signatum: & ad hoc perficitur homo per uirtutem ueritatis. Vnde manifestum est, quod ueritas est specialis uirtus. AD PRIMUM ergo dicendum, quod uerum, & bonum subiecto quidem conuertuntur: quia omne uerum est bonum, & omne bonum est uerum: sed secundum rationem inuicem se excedunt, sicut intellectus, & uoluntas inuicem se excedunt. Nam intellectus intelligit uoluntatem, & multa alia: & uoluntas appetit ea, quae pertinent ad intellectum, & multa alia. Vnde uerum secundum rationem propriam, quae est perfectio intellectus, est quoddam particulare bonum, in quantum appetibile quoddam est. Et similiter bonum secundum propriam rationem, prout est finis appetitus, est quoddam uerum in quantum est quoddam intelligibile. Quia ergo uirtus includit rationem bonitatis, potest esse, quod ueritas sit specialis uirtus, sicut uerum est speciale bonum.

ANUM: non autem potest esse, quod ueritas sit specialis uirtus, cum magis secundum sit genus uirtutis.

AD SECUNDUM dicendum, quod uirtutum, & uitiolorum fortium intentiones, est per se intentum, non autem ab eo quod dicitur, & prae intentionem. Quod manifestet, quod circa ipsum est, pertinet uirtutem ueritatis, sicut per se intentionem uirtutes potest pertinere ex intentionem principalem intentionem. Fortis intentionem agere. Quod autem fortiter agere, pertinet fortitudinem, quam habet, hoc prae intentionem principalem intentionem.

AD TERTIUM dicendum, quod ueritas secundum quam aliquis dicitur, non dicitur autem uita uera, sicut & quilibet dicitur attingit suam regulam, & mensuram, per cuius conformitatem rectitudinem, & mensuram, & talis ueritas, sicut rectitudo, quamlibet uirtutem.

AD QUARTUM dicendum, quod dicitur per oppositum dupliciter, quod aliud habet in corde, & aliud ostendit sic simplicitas ad hanc uirtutem pertinet, sed non intentionem rectam, non quidem hoc pertinet ad omnem uirtutem, sed intentionem, qua homo uni pretendit.

ARTICVLVS III.

¶ Vtrum ueritas sit pars iustitiae.

AD TERTIUM sic proceditur. Videtur, quod ueritas non sit pars iustitiae. Iustitia enim proprie esse uidetur, quod reddat alteri debitum: sed ex hoc, quod aliquis dicit uerum, non uidetur alteri debitum reddere, sicut fit in omnibus praemissis iustitiae partibus: ergo ueritas non est pars iustitiae.

¶ 2. Praet. Veritas pertinet ad intellectum: iustitia autem est in uoluntate, ut supra habitum est: ergo ueritas non est pars iustitiae.

¶ 3. Praet. Triplex distinguitur ueritas secundum Hieronymum. Veritas doctrinae, & ueritas iustitiae, & ueritas doctrinae: sed nulla istarum est pars iustitiae. Nam ueritas ueritatis conuenit in se omnem uirtutem, ut dicitur: Veritas autem iustitiae est idem iustitiae, unde non est pars eius. Veritas autem doctrinae pertinet magis ad uirtutes intellectuales, ergo ueritas nullo modo est pars iustitiae.

¶ Sed contra est, quod Tullius ponit ueritatem inter partes iustitiae.

RESPON. Dicendum, quod sicut supra dictum est, ex hoc, quod ueritas iustitiae annectitur, quod cur secundaria principali, quod cur partem quidem cum iustitia conuenit, partem autem deficit ab eius perfectione ratione. Virtus autem ueritatis conuenit quidem cum iustitia in duobus. Vno quidem modo in hoc, quod est alterum. Manifestum est, quod ueritas non est pars iustitiae.